

## СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Вержиния Тодорова Маркарова

професионално направление 8.2 Изобразително изкуство към НХА

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

на докторант Милена Иванова Начева

редовен докторант със стипендия в ДП „Дизайн“

към департамент „Дизайн“,

професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

На тема:

***„Конструирание и обемно моделиране в модния дизайн“***

научен ръководител: проф. д-р Емилия Панайотова

Представеният дисертационен труд е структуриран съобразно научните стандарти, които се изискват за такъв вид разработка. Състои се от съдържание, увод, шест глави, заключение, справка за приносите и приложимост на резултатите, библиография и е с общ обем от 230 стр., включени са общо 96 фигури, съдържащи изображения, таблици и чертежи, подкрепящи теоретичното изследване.

Трудът прави обширен анализ на ролята на конструкцията в модния бизнес и създаването на моден продукт, изследва различни аспекти на конструирането и моделирането и дава нов поглед за комплексността на приложението им.

Използваната литература е много обширна и изчерпателна.

Темата на дисертационния труд е дисертабилна, полезна и изключително необходима за целите на специалността, в която докторанта преподава.

В увода е очертана актуалността на темата, която определя мотивите за избора ѝ. Добре е обоснована необходимостта от създаването на такъв дисертационен труд. Както и основния проблем и основните цели на изследването.

Описани са методите на изследване и границите на проучване.

Ясно са определени целите на дисертационния труд, който разглежда всички приложения на конструирането и обемното моделиране в дизайна и креативния процес. Основна цел на труда е да докаже, че конструкцията е част от дизайна. Което твърдение докторанта убедително доказва чрез изследването си.

Обект на изследването е конструкцията във всички нейни форми и приложения. Предмет на изследването е участието на конструирането и обемното моделиране в дизайн процеса и различните подходи в креативния процес.

Основната изследователска теза на труда е, че конструкцията не е само физически „носител“ на дизайнерската идея, а е съставна част на дизайна.

Като част от методологията е направен анализ на писмено документираните данни за фактологията, свързана с изследвания проблем. Изследвани и анализирани са методите на работа в сферата на разглеждания проблем на различни организации, модни брандове, независими дизайнери и платформи за моден дизайн.

Направен е анализ и сравнение в няколко от разглежданите аспекти на проблема, базиран както на данни, текстове и изображения, така и на практически изпитания на конструктивни похвати от утвърдени системи за конструиране.

От получената чрез изброените до тук методи информация са направени дедукция и индукция, на базата на получените данни и резултати.

Очевидно дисертанта е запознат отлично със състоянието на проблемите, формулирани в дисертационния труд, най-малкото от личния ѝ опит като моден дизайнер и не по-маловажно, от опита ѝ като преподавател. Това е видно и от увода и от първа глава, в които се дава ясно, точно, задълбочено и подробно описание на основните проблеми и задачи, които се решават в настоящата дисертация на фона на направения обстоен анализ на областта.

Първа глава дава дефиниция на термина „модна колекция“ и дизайн-процеса, направеният в нея обзор показва колко комплексен е процесът по планиране и създаване на модна колекция.

Втора глава разглежда плоската кройка в модния дизайн. Като набляга на необходимостта от създаване на база от основни конструкции, подчинени на единни антропометрични данни.

Трета глава набляга на същността на понятието „обемно моделиране“ – Мулаж.

В четвърта глава се разглежда конструкцията (кройката) като съставен елемент на дизайнерското изделие и етапите от креативния процес, в които тя възниква според индивидуалния творчески подход на дизайнера. Целта на изследването е да докаже значимостта на конструкцията, не само като „носител“ на дизайнерската идея, но и като съставна част на дизайна. Тук отново убедително е постигната целта чрез обстоен анализ и обосновани примери.

Пета глава прави подробен анализ и съпоставка на две от най-популярните системи - M. Müller & Sohn (накратко Müller) и ESMOD. Като цели да се установят предимствата и недостатъците на двата метода, и да се дадат предложения за корекции в процеса на конструиране, които да подобрят метода и улеснят моделиерите.

В шеста глава е направена практическо-творческа разработка, която проследява еволюцията на конструкцията в капсулна модна колекция от 8 облекла.

Настоящият труд дава цялостен поглед върху дизайн процеса и определя комплексната роля на конструирането и обемното моделиране. Като е обърнато специално внимание на креативния процес, различните подходи, които дизайнерите могат да прилагат и на това как конструкцията участва активно и пасивно в тях. Конструкцията е разгледана, както като технически елемент, така и като инструмент в креативния процес.

Направените анализи са на основата на много добро познаване на съществуващите изследвания по проблема.

Детайлно и поетапно е представено самото изследване. Начинът, по който е направено описанието, е логичен и разбираем, което дава възможност за неговото повторение от друг, независим изследовател и лесното му преподаване на студентите от специалността, в която докторанта преподава.

Изследователската работа на докторанта е трудоемка и изисква личен опит и умения в областта, които тя безспорно притежава.

Дисертацията притежава значима практико-приложна стойност.

Авторефератът представя принципно всички по-важни части на дисертационния труд.

Приносите, формулирани от докторанта, отговарят на реално извършената изследователска работа, отразяват основните ѝ научни постижения и могат да бъдат приети.

### **Приноси на дисертационния труд:**

За първи път в българското изкуствознание се правят следните изследвания от докторанта:

- Това е първото теоретично изследване в България с фокус върху конструкцията като активен участник в креативния процес и генератор на идеи.
- Изследването прави обширен анализ на ролята на конструкцията в модния бизнес и създаването на моден продукт, изследва различни аспекти на конструирането и моделирането и дава нов поглед за комплексността на приложението им.

- За пръв път конструирането е разгледано като компонент на дизайна, а не само като носител на идеята.
- Изследването проследява и еволюцията на конструкцията в контекста на еволюцията на дизайна в една модна колекция.
- За пръв път е направен задълбочен сравнителен анализ на две популярни системи за конструиране – M. Müller & Sohn и ESMOD
- Изследването предлага нов, по-лесен за разбиране и разчертаване метод за конструиране на дамски корсаж, който не претендира да е авторски, а е комбинация от предимствата на методите от двете изследвани системи с елиминирани недостатъци.
- В изследването е включена адаптирана от автора ръсто-размерна таблица, с размери, отговарящи на френските стандарти, но съдържаща и всички необходими измервания за построяване както на конструкции по системата ESMOD, така и адаптирани размери за системата Müller и адаптираната авторската разработка за дамски корсаж.
- Изследването може да допринесе за преосмислянето на преподавателските практики в България в посока на насърчаване на студентите да задълбоча уменията си в областта на конструирането и обемното моделиране, за да ги прилагат умело в креативния процес.
- Практическо приложение на изследването вече се осъществява в курсовете по конструиране в Нов български университет, в които докторанта е преподавател от 7 години. Този подход насърчава студентите да експериментират със сложни методи на конструиране, да прилагат на обемното моделиране в практиката си и да експериментират с различни техники. В този смисъл изследването може да послужи и като методологическа основа за създаване на курсове, уъркшопове и майсторски класове изцяло с фокус върху експериментирането със смесени техники и сложни конструктивни похвати.

Не се съмнявам в успешното прилагане на труда в реално университетско обучение за създаване на качествена образователна среда.

### **Препоръки**

Препоръчвам да бъде намерен начин труда да бъде издаден, с цел да бъде лесно достъпен за студенти и други заинтересовани.

### **Заклучение**

Представеният за обсъждане и защита дисертационен труд е резултат от много добре осъществено изследване, резултатите от което имат теоретична и приложна значимост.

Трудът е добре структуриран, изложението е последователно и логически непротиворечиво и демонстрира подчертания интерес и ангажираност на докторанта към изследваната проблематика.

Убедена съм, че труда ще спомогне за повишаване на интереса към изследвания материал.

Представените дотук обстоятелства ми дават основания с увереност да дам положителна оценка на труда на докторант Милена Иванова Начева. Както и да декларирам, че дисертационният труд притежава всички необходими качества на такъв тип научна разработка и **предлагам да бъде продължена процедурата по присъждане на научна и образователна степен – доктор.**

Май – Юни 2024 г.

гр. София

Подпис:

/проф. д-р Вержиния Маркарова/